

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Kzz 73/10
14.04.2010. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Nevenke Važić, predsednika veća, Anđelke Stanković, Veska Krstajića, Ljubice Knežević-Tomašev i Mirjane Ivić, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog kasacionog suda Mirjanom Puzović, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog D.M, zbog krivičnog dela zloupotreba službenog položaja iz člana 359. stav 4. u vezi stava 2. i 1. Krivičnog zakonika, rešavajući o zahtevu za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Srbije Ktz.713/09 od 18.11.2009. godine, podignutom protiv pravnosnažne presude Opštinskog suda u Čupriji K.br.5/08 od 24.12.2008. godine i Okružnog suda u Jagodini Kž.br.575/09 od 13.05.2009. godine, u sednici veća održanoj u odsustvu uredno obaveštenog Republičkog javnog tužioca, a u prisustvu okrivljenog i njegovih branilaca, advokata M.M. i M.B, dana 14. aprila 2010. godine, doneo je

P R E S U D U

UVAŽAVA SE kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Srbije Ktz.713/09 od 18.11.2009. godine, pa se UKIDAJU presude Opštinskog suda u Čupriji K.br.5/08 od 24.12.2008. godine i Okružnog suda u Jagodini Kž.br.575/09 od 13.05.2009. godine i predmet vraća Osnovnom sudu u Paraćinu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Opštinski sud u Čupriji presudom K.br.5/08 od 24.12.2008. godine, oglasio je krivim okrivljenog D.M. zbog krivičnog dela produženo krivično delo zloupotreba službenog položaja iz člana 359. stav 4. u vezi stava 2. i 1. Krivičnog zakonika (KZ) i izrekao mu uslovnu osudu tako što je utvrdio kaznu zatvora u trajanju od osam meseci i istovremeno odredio da se izvršenje odlaže pod uslovom da okrivljeni za vreme proveravanja u trajanju od tri godine nakon pravnosnažnosti presude ne izvrši novo krivično delo. Okrivljeni je obavezan da na ime paušala plati iznos od 3.000,00 dinara, na ime troškova krivičnog postupka iznos od 29.609,00 dinara i da na ime imovinsko pravnog zahteva oštećenom DP "R." iz Č. isplati iznos od 1.573.705,39 dinara u roku od tri meseca od pravnosnažnosti presude pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Okružni sud u Jagodini presudom Kž.br.575/09 od 13.05.2009. godine odbio je kao neosnovanu žalbu branioca okrivljenog i prvostepenu presudu potvrdio.

Protiv navedenih pravnosnažnih presuda, Republički javni tužilac je podigao zahtev za zaštitu zakonitosti Ktz.br.713/09 od 18.11.2009. godine, zbog bitne povrede odredbe krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 1. u vezi člana 309. stav 1. ZKP, člana 368. stav 2. u vezi člana 309. stav 2. ZKP, člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP i zbog povrede krivičnog zakona iz člana 359. stav 4. u vezi stava 2. i 1. u vezi člana 61. KZ, s predlogom da se podneti zahtev uvaži kao osnovan i ukinu presude Opštinskog suda u Čupriji K.br.5/08 od 24.12.2008. godine i Okružnog suda u Jagodini Kž.br.579/09 od 13.05.2009. godine.

Vrhovni kasacioni sud je održao sednicu veća u smislu člana 422. stav 3. Zakonika o krivičnom postupku, u odsustvu uredno obaveštenog Republičkog javnog tužioca, a u prisustvu okrivljenog i njegovih branilaca na kojoj je razmotrio spise predmeta zajedno sa pobijanim pravnosnažnim presudama, pa je, po oceni navoda u zahtevu, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

Osnovano se u zahtevu ukazuje da je prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 1. ZKP, a u vezi člana 309. stav 1. ZKP.

Iz spisa predmeta proizilazi da je prvostepeni sud započeo glavni pretres dana 06.05.2008. godine, čitanjem optužnice i ispitivanjem optuženog, u veću sastavljenom od predsednika veća - sudije Mirjane Janković i članova veća - sudija porotnika Mirjane Jovanović i Radoslavke Mitrović-Jončić, a da je potom pretres dana 09.06.2008. godine i 03.10.2008. godine održan u izmenjenom sastavu veća (na glavnom pretresu 09.06.2008. godine kao članovi veća su navedeni sudije porotnici Branko Mišić i Marija Matić, a na glavnom pretresu održanom dana 13.10.2008. godine, kao članovi veća su navedeni sudije Branko Mišić i Veljko Vlahović,), kada je glavni pretres usled promene u sastavu veća morao početi iznova - čitanjem optužnice, ispitivanjem optuženog, u smislu člana 309. stav 1. ZKP. S toga, suprotno postupanje prvostepenog suda, u vidu nastavljanja glavnog pretresa izvođenjem dokaza - saslušanjem svedoka pred izmenjenim većem, predstavlja apsolutno bitnu povredu iz člana 368. stav 1. tačka 1. ZKP, jer je presudu donelo veće u sastavu pred kojim nije neposredno tekao pretres od početka.

Takođe, osnovano se u zahtevu ukazuje da presuda Opštinskog suda u Čupriji sadrži i bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP, s obzirom da je izreka nerazumljiva.

Okrivljeni D.M. je prvostepenom presudom oglašen krivim zbog izvršenja krivičnog dela produženo krivično delo zloupotreba službenog položaja iz člana 359. stav 4. u vezi stava 2. i 1. u vezi člana 61. Krivičnog zakonika, koja inkriminacija obuhvata ona nezakonita postupanja odgovornog lica (u ovom slučaju okrivljenog) u vršenju službe, koja su praćena namerom pribavljanja sebi ili drugom neke koristi, odnosno nanošenja štete drugom licu.

U izreci prvostepene presude sud je, kao radnju izvršenja, naveo da je okrivljeni D.M. naneo štetu svom preduzeću DP "R.", a kod umišljaja - da je okrivljeni toga bio svestan i hteo izvršenje, dakle, nanošenje štete preduzeću, a potom nakon označavanja načina izvršenja pojedinačnih radnji, kako je to učinio u stavu jedan, dva i tri izreke opisuje to kao pribavljanje imovinske koristi drugim licima, čime je prvostepeni sud izreku presude učinio nerazumljivom.

Nerazumljivost presude u pogledu ove odlučne činjenice - subjektivnog elementa - umišljaja okrivljenog, je i u tome što prvostepeni sud u obrazloženju navodi da je umišljaj okrivljenog u konkretnim radnjama izvršenja

upravljen na posledicu – pribavljanje koristi drugome, dok u izreci stoji nanošenje štete preduzeću, što sve čini navedenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka koja je apsolutne prirode.

Vrhovni kasacioni sud nalazi i da je prvostepeni sud povredio krivični zakon kada je okrivljenog oglasio krivim za produženo krivično delo zloupotreba službenog položaja iz člana 359. stav 4. u vezi stava 2. i 1. u vezi člana 61. Krivičnog zakonika.

Naime, članom 359. stav 2. KZ, kao kvalifikovanim oblikom krivičnog dela zloupotreba službenog položaja inkriminisana je ona zloupotreba službenog položaja kada je službeno lice, korišćenjem svog službenog položaja ili ovlašćenja, prekoračenjem granica svog službenog ovlašćenja ili nevršenjem službene dužnosti, pribavilo imovinsku korist u visini koja prelazi iznos od 450.000,00 dinara, a stavom 3, kada je izvršenjem dela pribavljena imovinska korist koja prelazi iznos od 1.500.000,00 dinara.

Prema utvrđenju prvostepenog suda, okrivljeni je navedene radnje izvršio u produženom trajanju, dakle u smislu člana 61. KZ, gde je u stavu 5. navedeno da ako produženo krivično delo obuhvata krivična dela čije je bitno obeležje određeni novčani iznos, smatraće se da je produženim krivičnim delom ostvaren zbir iznosa ostvarenih pojedinačnim delima, ukoliko je to obuhvaćeno jedinstvenim umišljajem, što bi prema utvrđenju iz izreke prvostepene presude, iznosilo preko 1.500.000,00 dinara.

Prvostepeni sud, i pored toga, okrivljenog oglašava krivim po stavu 2. člana 359. KZ (po kom stavu je visina pribavljene imovinske koristi preko 450.000,00 dinara), pa na ovaj način prvostepeni sud pravi konstrukciju produženog krivičnog dela po pojedinačno najvećem iznosu što je suprotno članu 61. stav 5. KZ i tako datom pravnom kvalifikacijom krivičnog dela optuženog stavlja u povoljniji položaj, pa je time povređen krivični zakon što ovaj sud samo konstatuje.

S obzirom na izneto, Vrhovni kasacioni sud je uvažio zahtev i ukinuo presude Opštinskog suda u Čupriji K.br.5/08 od 24.12.2008. godine i Okružnog suda u Jagodini Kž.br.575/09 od 13.05.2009. godine koji nije ukinuo prvostepenu po službenoj dužnosti zbog navedene povrede postupka i predmet vratio Osnovnom sudu u Paraćinu na ponovno suđenje, niti konstatovao povredu krivičnog zakona u korist okrivljenog.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će otkloniti navedene povrede odredaba krivičnog postupka, na koje je ukazano ovom presudom i doneti pravilnu i zakonitu odluku, pri čemu će imati u vidu da se javni tužilac nije žalio na pravnu ocenu dela sa kojom se tako faktički saglasio, tako da će prvostepeni sud voditi računa o zabrani propisanoj u članu 382. ZKP pri izricanju nove presude.

Sa iznetih razloga, Vrhovni kasacioni sud je u smislu odredbe člana 425. stav 1. ZKP i člana 3. stav 22. Zakona o sedištim i područjima sudova i javnih tužilaštava ("Službeni glasnik RS", broj 116 od 22.12.2008. godine) i člana 90. Zakona o uređenju sudova ("Službeni glasnik RS", broj 116/08) odlučio kao u izreci presude.

Zapisničar-savetnik

Predsednik veća-sudija

Mirjana Puzović, s.r.

Nevenka Važić, s.r.